

Messadi

per la radunanza communal digls 7 da favrer 2022

Stimadas votantas, stimos votants

La suprastanza communal Az sottametta rapport e proposta an connex cun igls suandonts affars.

Tractanda 2

Revisiun parziala dalla planisaziun locala «zona da cultura ed alloschamaint Mulegns»

La vischnanca da Mulegns vign furmada d'ena vart dalla veia digl Gelgia fitg frequentada e dall'otra vart dallas villas digl classicissem tardiv scu er digl hotel «Löwe». Scu blers oters lis è er la vischnanca da Mulegns pertutgeida d'ena ferma depopulaziun (16 abitants / stand fegn digl 2021) ed i dat angal pacas plazzas da lavour, cunzont segl sectour dall'agricultura.

La Nova Fundaziun Origen vot far reveiver la vischnanca cun porscher diversas activitads. Igl madem mument duess neir stgaffeida ena purscheida culturala da muntada surregiunala, tgi sa drezza ad en segmaint da visitaders complementar an favour digl cumegn e dalla regiun. Igl project è damai betg angal impurtant per la vischnanca da Mulegns, el rinforza er la purscheida culturala gio etableida aint igl cumegn. Planiso ègl tranter oter da renovar igl hotel Löwe (an fasa da realisaziun) e d'oters bietgs ed en museum tematic davart igl viagier. Ultra da chegl ò la fundaziun cumpro diversas parcelas cun la fegnameira da nizigier chellas per occurrenz culturalas e pernottaziuns agl senn dalla fundaziun Origen. Ultra digls accents culturalas ancunaschaints duessan er neir stgaffias edifezis temporars. Per pussibilitar l'utilisaziun preveida ègl da far diversas adattaziuns dalla planisaziun d'utilisaziun digl anteriour cumegn da Mulegns. Chellas adattaziuns èn object dalla revisiun parziala preschainta.

Planisaziun locala cun vigour legala

La planisaziun locala incl. la lescha da biagier digls Mulegns tgi è oz an vigour datescha essenzialmaintg digl onn 1976 ed è neida messa an vigour dalla regenza igls 29 da november 1976 cun decisiun nr. 2644. La revisiun totala dalla planisaziun locala digl cumegn da Surses fusiuo igl 2016 è an elaboraziun.

Fegnameiras e cuntign dalla revisiun

L'elaboraziun cumplessiva dalla planisaziun locala digl cumegn da Surses vign a cuzzar anc en dètg taimp. Per tgi seia pussebel da pudeir perseguitar igl project dalla Nova Fundaziun Origen planiso ed igl realisar schi spert scu pussebel, anticipescha igl cumegn da Surses las adattaziuns e cumplettaziuns necessarias dalla planisaziun locala.

Cun la revisiun parziala preschainta ins vot contanscher cunzont las suandontas fegnameiras:

- Cun ena nova zona per cultura ed alloschamaint duessan neir stgaffeidas las cundiziuns da planisaziun e construcziun per garanteir la siertad da planisaziun e da dretg per pudeir realisar las utilisaziuns culturalas planisadas. La nova zona scu er las determinaziuns dalla lescha da biagier èn an accordanza cun la revisiun totala dalla planisaziun locala tgi è an elaboraziun tar igl cumegn.
- I vignan stgaffeidas las cundiziuns da planisaziun per edifezis culturalas temporars e per implants scu er installaziuns. Arisguard l'intensitad dall'utilisaziun (cunzont pertutgont l'otezza) e dalla furmaziun ins sa basescha sen igl plan general da furmaziun.

- La lescha da biagier vign cumplettada pertutgont la zona per cultura ed alloschamaint, observond la revisiun totala dalla lescha da biagier tgi è an elaboraziun.
- Garanteir igl parcar an favour dalla zona da cultura e la colliaziun agl traffic public.

La tor digls pastiziers

Scu amprem project aint igl rom digl concept per augmentar l'attracziun prevei la Nova Fundaziun Origen da construeir ena tor, ena tor digls pastiziers. An collaboraziun cun la Scola politecnica federala Turitg SPF/ETH ò la Nova Fundaziun Origen elaboro en project directiv. La partiziun per tecnologia da construcziun digitala dalla SPF/ETH totga tar las instituziuns alla testa digl mond an chegl tgi pertotga igl svilup da novas modas da biagier. Chella tor cun igl sies intent cultural duess mussar e cuntinuar cun igl spiert da pionier digls emigrants e dallas persungas returnadas e la tradiziun da construcziun dallas villas digls pastiziers.

Cun la tor per igls Mulegns preschainta la renumada scola politecnica en'ovra, tgi metta novs standards cun sia estetica unica, sia moda da biagier modulara ed igl sies chito dallas resursas.

Igl edifezi pò neir duvro an differentas manieras. La tor è accessibla individualmaintg. Igl salvv pon neir duvros per referats, serias narrativas ed exposiziuns. Ainten la sala da teater sot la cupla dalla tor pon neir salvadas occurrenz: concerts cun canzungs rumantschas, cumposiziuns electronicas, prelecziuns e choreografias contemporanas.

Ainten las perscripziuns digl plan general da furmaziun ègl reglo cler e net tg'igl sectour d'utilisaziun II, aint igl qual la tor è planisada, è limito sen 5 onns. Siva chel termin ègl da risguardar las determinaziuns ordinarias pertutgont l'otezza, vot deir max. 16 meters. La tor da quasi 30 meters otezza stò neir sbuada siva chel termin. La suprastanza è cunsciunta tgi la tor vign ad esser dominanta. Percheigl ègl impurtant per igl cumegn, tgi chella installaziun è angal temporara. Percheigl vign la tor a furmar igl maletg dalla vischnanca per ena dirada limitada, na magna pero betg and ena restricziun permanenta. Impurtant ègl da sottastritgier tgi la tor influenzescha betg la substanza architectonica istorica. L'intervenziun architectonica aint igl maletg da vischnanca è damai reversibla. Considerond la limitaziun temporara è la tor ord vista dalla suprastanza er commensurada e surpurtabla. Segl li dalla tor pon siva digl termin unic neir fatgas pi tard otras installaziuns, conform alla moda da construcziun tenor las reglas e conform agl plan da zonas. La tor è concipeida scu installaziun da cultura, tgi pò neir demontada e montada da nov an en oter li.

Procedura, organisaziun ed andamaint

La revisiun parziala preschainta dalla planisaziun locala è neida inoltrada agl cantun Grischun per preexaminaziun sa basond ad art. 12 dall'ordinaziun davart la planisaziun digl territori per igl cantun Grischun (OPTGR/KRVO). An sies rapport digls 13 da fanadour 2021 s'exprima igl Uffezi per igl svilup digl territori (UST/ARE) essenzialmaintg da moda positiva tar la revisiun parziala preveida.

Durant l'exposiziun da cooperaziun publica digls 15 d'otgover anfignen igls 15 da november 2021 on persungas pertutgeidas ed interessadas inoltro diversas propostas. La suprastanza ò tracto chellas ed ò communitgia las conclusiuns correspondentas agls cooperatours.

Schi la radunanza communal aprovescha la revisiun parziala, succeda siva l'exposiziun publica da recurs. Siva ò la regenza anc d'approvar chella revisiun parziala.

Proposta dalla suprastanza communal:

La suprastanza propona alla radunanza communal d'approvar la revisiun parziala dalla planisaziun locala «zona per cultura ed alloschamaint Mulegns».

Tractanda 3

Fixar igl li per la construcziun digl luvratori communal Surses

Avant la fusiun digls cumegnns igl 2016 vevan igls ples cumegnns digl Surses en agen sarvetsch communal cun luvratoris pi gronds u pi pitschens. Igl parc da maschinas scu er igl domber da luvrants era avant la fusiun naturalmaintg en toc pi pitschen. Siva la fusiun ò igl cumegn surpiglia er las lavours ed igl parc da maschinas dall'uriunda uniun da scopo turistic.

Cun la fusiun ins ò stgaffia la partiziun sarvetschs technics. La sparta digl sarvetsch communal ò igl li principal a Savognin. Igl sarvetsch forestal ò igl sies luvratori cun biros per igls selvicultours a Tinizong, Gravas.

Igl sarvetsch communal ò depono igl mument material e vehichels an 11 lis. Igl li principal è a Savognin aint igls locals digl bietg polivalent Grava. Lò ins dispona pero betg d'avonda plaz per biros, garaschas, gardarobas etc. per tot igls 16 collaboratours. Per tala raschung ins ò installo igl biro digl manader dalla partiziun sarvetschs technics ainten l'antierioura tgesa communal da Savognin. Causa digls lis decentralis ègl cumplitgia da manar igl travagl, gl'è betg survisibel ed igl è betg ampernevel da luvrar per igls collaboratours.

Considerond igl fatg tg'igl project da renovar la tgesa da scola primara è an fasa d'elaboraziun, ègl necessari da biagier en nov luvratori communal, perche gl'igl locals duvros anfignen ossa per igl sarvetsch communal vignan duvros da nov per la scola primara.

Igl è la fegnameira da biagier en luvratori communal nov, tgi è central e tgi pussibilitescha da luvrar da moda effizainta ed economica. Igl luvratori nov duess porscher plaz avonda per metter sot tetg tot l'isaglia ed igls vehichels scu er cuntigneir biros e gardarobas per igls collaboratours.

Ultra agl luvratori communal an Sotgôt vign er mantignia igl luvratori existent a Bivio. Chel è da datum pi nov e per part è er la deponia integrada anchel. Chel luvratori è er necessari perveia dalla gronda distanza da Bivio.

Pinavant vign er anc duvro igl bietg dall'antierioura rezgia a Savognin, tgi serva da magasign e per far lavours pi pitschnas. Tot igls ulteriours luvratoris digl cumegn pon neir vandias u dos a tschains.

Evaluziun digls divers lis

La suprastanza communal ò examina la dumonda digl li per igl nov luvratori communal ansemen cun igl manader digls sarvetschs technics. Ins ò evaluo treis variantas:

- A Cunter Gravas, segl li digl anteriour stand da teir cun pistolas
- A Cunter, ainten la zona d'industrieia Gravas, segl areal digl luvratori da Fredy von Büren. Igl titular vign pensiuno proximamaintg e vot vender igl stabilimaint
- A Savognin, Leesch, damanevel dalla deponia Davos Fallung

Per disponer d'ena basa da decisiun fundada ò la suprastanza incumbenzo architect Willy Cajochen ansemen cun Tona Collet, d'evaluar igls treis lis e d'elaborar mintgamai igls costs approximativs.

Avantatqs e disvantatqs digls singuls lis

- *Cunter, Gravas, anteriour stand da teir cun pistolas (parc. Nr. 5339/5443)*

Sen chel li fissigl da biagier en bietg nov. Chel bietg vess ena surfatscha da ca. 48*15 meters ed ena cubatura totala da ca. 6'350 m³. Tenor stema da costs approximativa ègl da chintar cun investiziuns da circa 3.6 miu. francs.

Tar chella varianta fiss igl luvratori isolo ed igl traffic digl sarvetsch communal na disturbess betg fitg la veta an vischnanca. En disvantatg fiss dantant per franc la distanza pi gronda tar igl center da Savognin, tar l'anterioura rezgia da Savognin e la deponia Davos Fallung. Gist tar la deponia ston igls collaboratours eir adegna puspe. Pinavant fissigl da concepeir chel luvratori pi grond tgi a Davos Fallung, per pudeir metter sot tetg tot igls vehichels. A Davos Fallung ins pò numnadamaintg duvrar la halla existenta.

▪ *Cunter, luvratori da Fredy von Büren (parc. Nr. 5449/5450)*

Igl luvratori cun magasign e biro da Fredy von Büren consista igl mument da divers bietgs pi novs e pi vigls. Per part fissigl da transfurmar chels bietgs e per part fissigl da sbuar e reconstrueir els, cunchegl tgi las preteisas per en luvratori communal èn otras tgi per en luvratori da lavours da restauraziun. Tenor stema da costs approximativa per las lavours da transfurmaziun necessarias ègl da chintar, tot tenor igl standard dalla renovaziun, cun investziuns da 3 anfignen 3.6 miu. francs incl. la compra digl bietg.

La halla existenta cun igl magasign cun regals ots è betg calculada ainten la stema da costs, perchegl tgi chella halla na savess betg neir utilisada per igl luvratori communal. La surfatscha da chella halla niss perchegl sotparcellada e vandeida ulteriourmaintg.

Chesta varianta ò igls madems disvantatgs scu chella dafor la serenera, vot deir la distanza tar igl center Savognin, la rezgia viglia da Savognin e la deponia Davos Fallung a Savognin. Ultra da chegl ègl tar ena renovaziun adegna da far tscherts cumpromiss, tgi sa mossan siva savens scu malpractics.

▪ *Savognin, Lecsch (parcella nr. 3954), damanevel dalla deponia Davos Fallung*

Er tar chel li fissigl previa da constueir en bietg nov. Chel bietg vess ena grondezza da circa 41*15 meters ed ena cubatura totala da ca. 5'400 m³. Tenor stema da costs approximativa ègl da chintar acun investziuns da circa 3.1 miu. francs.

Egn digls gronds avantatgs da chesta varianta è per franc d'esser gist dasper la deponia. La deponia pretenda la preschientscha digls luvrants betg angal durant las ouras d'avertura, mabagn er cura tgi gl'è da transportar bennas, transportar material e per lavours da far urden, etc.

En ulteriour avantatg è d'esser damanevel digl center turistic, ma tuttegna zuppo e strousch visibel. Cotras disturba el er betg. Tar occurrenzas tgi vignan organisadas principalmaintg a Grava, Savognin, è igl li er ideal perchegl tgi igl transport da material da signalisar e sarar veias, garnituras da bancs da festa etc. pò neir fatg sen la pi curta veia. Circa 65% dallas lavours digl sarvetsch communal vignan fatgas a Savognin e dalla val anor. Chegl monta tgi cun en luvratori communal a Savognin ins pò spargner sur en onn bler taimp per igl sarvetsch communal. Er la veia tar la rezgia a Savognin è uscheia en toc pi curta.

La halla existenta cun magasign e garaschas e la deponia da material a Davos Fallung pon neir duvradas er venavant cun la consequenza tgi tot l'isaglia, igls vehichels ed igl magasign da material fissan aint igl madem li. Ord vista economica fiss chegl an mintga cass raschunevel.

En disvantatg fiss la sperdita da parcadis ed igl traffic da labour. Igl è pero da relativar la sperdita da parcadis, perchegl tgi chels vignan duvros cunzont igl anviern. Igl anviern ins ò pero avonda parcadis segl areal digl Lai Barnagn. Da stad è igl parcadi a Davos Fallung betg ideal perveia dalla distanza tar igl lai. Gl'è er betg da chintar cun bler duple traffic da labour, scu chegl tgi en pareri digl biro Hartmann & Monsch da Parpan mossa.

En disvantatg èn las restricziuns tar la construcziun digl luvratori, causa tgi d'ena vart ègl da risguardar la distanza digl spazi dall'ava e da l'otra vart la distanza tar igl gôt.

Facit dalla suprastanza communal

Siva dall'examinaziun manedla dallas treis variantas tgi stattan a disposiziun è la suprastanza dall'opiniun tgi ord vista dall'economia da menaschi seia igl li a Davos Fallung igl pi adatto per la construcziun digl luvratori communal. An chel senn vign recumando alla radunanza communal da definirei chel li per l'ulterioura planisaziun.

Alla basa dallas stemas da costs approximativas ins pò eir or da chegl tgi igls costs è tar tot igls treis lis circa madems. Per muteivs finansials ò la suprastanza decida da desister da lascher elaborar en project da detagl per mintgign digls treis lis. La radunanza communal duess definirei gl'amprem igl li pigl luvratori communal nov. Sen fundamaint dalla decisiun dalla radunanza communal vign la suprastanza a far elaborar en project da detagl per igl li fixo.

Igl affar stò alloura neir sottamess alla radunanza communal per discussiun e deliberaziun cun proposta per mangs digl cumegn d'urna Surses per approvaziun digl credit necessari. La cumpetenza è tar igl cumegn d'urna Surses perchegl tg'igls costs per la construcziun digl luvratori communal vignan a surpassar 2 miu. francs.

Proposta dalla suprastanza communal:

La suprastanza propona alla radunanza communal da definirei igl li a Leesch, Savognin (parcella nr. 3954) per la construcziun digl luvratori communal nov e d'incumbensar igl madem mument la suprastanza cun l'elaboraziun digl project da detagl.

Tractanda 4

Project d'investiziun «sanaziun e transformaziun dall'anterioura tgesa da scola a Bivio an local da pumpiers e sala polivalenta»: dumonda per credit d'object da CHF 1'400'000.00

La tgesa da scola a Bivio è neida construeida igl onn 1935 ed è neida duvrada scu scola anfignen igl onn da scola 2018/19. Igl bietg è nia renovo ples gedas aint igl decurs digls onns ed er nia amplifitgia. Uscheia per exaimpel cun ena canzleia communal, cun igl magasign da pumpiers, ena pitschna stanza da sedutas ed igl davos cun en'annexa scu depot per la patinera e la piazza da sport. Igl bietg è nia e vign anc adegna duvro dallas uniuns scu li d'inscunter.

La suprastanza ò l'intenziun da vender igls bietgs tgi vignan betg ple duvros siva dalla fusiun u d'igls nizigier venavant, schinavant tgi chegl è raschunevel. Per la suprastanza ègl incontesto tgi Bivio dovra ena sala polivalenta per realisar diversas occurrenzas e scu li d'inscunter per las uniuns. Per la suprastanza vign perchegl betg an dumonda da vender igl bietg. Per pudeir nizigier er venavant l'immobiglia stò chella pero neir sanada e messa an urden.

Igl è anc d'aggiuntar tgi igl onn 2020 è la veia digl Gelgia neida declarada scu veia naziunala. An consequenza è neida attribueida agls pumpiers da Surses l'incumbensa digl ageid stradal. An chel connex on igls pumpiers er stuia cumprar en vehichel da salvamaint. Per l'obligaziun da surpiglier igls dueirs digl ageid stradal, indemnisescha igl Uffezi federal da veias UVIAS/ASTRA igl cumegn cun en import annual da CHF 120'00.00. Igl vehichel da pumpiers nov ò betg plaz aint igl magasign da pumpiers existent tgi sa catta ainten la tgesa da scola da Bivio. Pinavant ègl er previa da schliier igl magasign da pumpiers a Marmorera e da manar ansemen tot igl material digls pumpiers da Surses per Surgôt an en li.

La suprastanza an collaboraziun cun igls responsabels digls pumpiers da Surses ed igl manader dalla partiziun da pumpiers dalla sieranza d'edifezis digl cantun Grischun ò evaluo diversas

variantas e lis. Siva examinaziun manedla è sa verifitgia igl li central tar la tgesa da scola a Bivio scu la miglra varianta.

Lavours da sanaziun e transfurmaziun planisadas

Aint igl plang-taragn digl bietg vign stgaffia plaz per igls pumpiers cun ena gardaroba, en salv per la protecziun da respiraziun, en salv per l'isaglia ed ena garascha. Segl plang soura vignan fatgas ena sala polivalenta, ena pitschna tgadafi ed ena pitschna stanza d'inscunter. La nova sala polivalenta vign ad esser madem gronda scu la sala existentata. Pinavant vignan sanadas las installaziuns sanitaras. Igl scoldamaint electric tgi è installo oz è betg ple conform agl taimp ed è er betg ple lubia. Percheigl vigna'l ramplazzo d'ena pompa a caleira cun sondas sutterranas. Igl avantatg da chella maseira è da saveir redutgier marcantamaintg igls costs da scoldamaint, tgi èn oz fitg ots. Gl'è er previa da far ena sanaziun energetica digl antier bietg, vot deir dallas pareis e digls meirs exterioris, digl tetg e dallas fanestras. Per adampleir allas prescripziuns per persungas cun impedimaints vign installo da nov er en ascensour.

Igls costs per la sanaziun e la transfurmaziun montan a CHF 1'400'000.00. Dalla sieranza d'edifezis digl Grischun è nia mess an vista ena contribuziun da CHF 100'000.00 per la part digls costs digl local da pumpiers. Igl project è risguardo aint igl preventiv d'investiziun.

Proposta dalla suprastanza communal:

La suprastanza propona alla radunanza communal d'approvar igl credit brut da CHF 1'400'000.00 per sanar e transfurmar l'anterioura tgesa da scola a Bivio an local da pumpiers e sala polivalenta. Igl madem mument vign la suprastanza incumbensada cun l'execuziun.

Tractanda 5

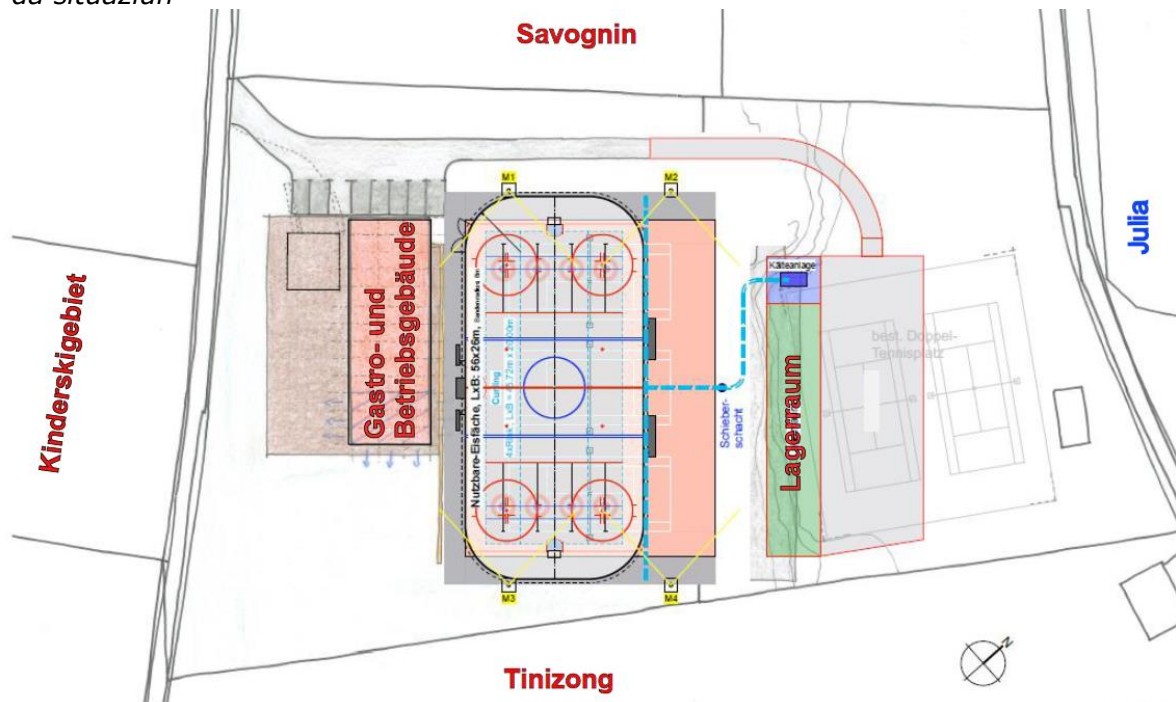
Project d'investiziun «plazzas da sport La Nars a Savognin»: discussiun e deliberaziun digl affar per mangs digl cumegn d'urna Surses

Cun la construcziun dalla telecabina nova tar la staziun a val dallas pendicularas da Savognin è crudadas davent dus plazzas da tennis scu er la patinera. Scu li per ramplazzar chels implants da sport ins ò defino La Nars. Igls 14 da schaner 2020 ò igl cantun Grischun lubia da far ena zona per edifezis e stabilimaints publics a La Nars (parcelas nr. 3460 e 3744). Cunchegl è neida stgaffeida la basa per sviluppar igl project «plazzas da sport La Nars».

Tge cumpeglia igl project «plazzas da sport La Nars»?

- Treis novas plazzas da tennis (per ramplazzar las anteriouras plazzas da tennis tar la staziun a val dallas pendicularas da Savognin e las dus plazzas da tennis pi viglias existentas a La Nars).
- Patinera artificziala 26*56 m (1'456 m²) incl. aggregat per sfardantar, per eir cun patinas, curling, tschoccas e hockey. La patinera vign fatga igl anvien sen las plazzas da tennis.
- Nov bietg da gastronomia e da menaschi (per ramplazzar igl iglu e la tgamona da bloc dalla scola per sports da neiv Savognin)
- Magasign per deponer igls implants mobils digl cumegn e dalla scola per sports da neiv a La Nars (patinera mobila, tschintas da transport, aggregats per annavar, infrastruttura da tennis, etc).

Plan da situaziun

Las novas plazzas da sport vignan ad esser situadas tranter l'ustareia actuala (tgamona da bloc ed iglu) dalla scola per sports da neiv e las plazzas da tennis existentas, parallel tar la Gelgia e las veias (vurdar igl plan da situaziun).

Bietg da gastronomia e da menaschi

I duess dar en bietg da gastronomia e da menaschi nov cun 50 plazz da seser interns e 50 plazz da seser externs, en'ustareia da self-service, implants sanitar scu er dus gardarobas, locaziun da patinas ed ena halla da parcar la maschina da nattager igl glatsch.

La scola per sports da neiv Savognin, tgi posseda la tgamona da bloc ed igl iglu, vign a ceder chels bietgs existents scu er igl travagl dalla gastronomia agl cumegn.

Patinera artificziala

La patinera artificziala garantescha purscheidas da glatsch davent digl scumanzaint/mez november anfignen la fejn da favrer. Gio igl anvienr passo ed ossa igl anvienr actual vign fatg igl test cun montar la patinera sen las plazzas da tennis existentas. Cotras ègl sto pussebel da rimnar experientschas impurtantas per integrar talas aint igl project preschaint. Igl madem mument è sa mussada la bunga qualitad digl glatsch e la gronda dumonda siva purscheidas sen glatsch. La patinera è neida duvrada fitg dad indigens e giasts. Chest anvienr on er igl club da curling e da tschoccas pudia duvrar per l'amprem'eda chel glatsch, chegl tgi gida da far experientschas pertutgont l'occupaziun. Cun la nova purscheida duess la patinera er pudeir neir duvrada dad equipas da hockey. Surtot igls meis da november e december ins vot gudagner clubs externs scu nova gruppa d'utilisaders.

Plazzas da tennis

Las treis plazzas da tennis novas ramplazzan las anteriouras plazzas da tennis tar la staziun a val dallas pendicularas da Savognin scu er las plazzas da tennis existentas pi vigllias a La Nars. Chellas vignan disfatgas. La tgamona da bloc existenta (tgesa da club) vign lascheda segl li per antant e vign cedeida agl cumegn.

Las treis novas plazzas da tennis pussibiliteschan agl club da tennis Savognin da manar tras agl avigneir gis dad interclub. Igl madem mument vign migliurada ed amplifitgeida la purscheida per indigens e giasts.

Equipaziun

L'equipaziun da La Nars resta per antant madema scu anfignen ossa. I vign a dar pacs parcadis per igl menaschi da gastronomia e dallas plazzas da sport. Aint igl rom dall'elaboraziun digl concept da traffic vign evaluada e sviluppada l'antiera situaziun da parcar aint igl areal da Grava, staziun a val dallas pendicularas da Savognin, scola per sports da neiv e La Nars.

Project per igl turissem, indigens ed uniuns da sport

Igl project è nia elaboro digl cumegn an strètga collaboraziun cun la «cumischung plazzas da sport La Nars». An chella èn stos represchentos igls presidents dallas uniuns da sport involucadas scu er igl turissem e la scola per sports da neiv Savognin. Discuto e decida ins ò tranter oter igls basigns tgi vignan mess allas plazzas da sport ed agl bietg da menaschi; diversas variantas, grondezza e plans d'occupaziun dallas plazzas da sport; scu er las variantas per en bietg nov resp. en angrondamaint digl bietg da gastronomia e da menaschi existent.

Igl project preschaint satisfò tant agls basigns d'utilisaders individuals, indigens e giasts, scu a chels dallas uniuns da sport localas. Cun igl project gartegigl da reveletar la purscheida turistica da maniera substanziala, d'augmentar la qualitat dallas plazzas da sport e da rinforzar La Nars scu li d'evenimaint d'anviern cumplessiv. Igl project colliescha uscheia da moda optimala igl turissem cun la promoziun da sport e dalla generaziun giova.

Costs d'investiziun

Igls costs d'investiziun pigl antier project montan a CHF 4'500'000.00:

- bietg da gastronomia e menaschi nov	CHF	1'850'000.00
- plazzas da sport (patinera e tennis)	CHF	1'950'000.00
- magasign	CHF	300'000.00
- conturn e mobigliar	CHF	200'000.00
- reserva	CHF	<u>200'000.00</u>

Total **CHF 4'500'000.00**

Igl cumegn da Surses è igl patrung da construcziun ed è responsabel per igls costs d'investiziun totals.

CI La Nars

Las uniuns da sport èn sa messas ansemen tar la Cuminanza d'interess CI La Nars per sustignair igl project finanzialmaintg ed idealmaintg. Las uniuns vignan sustigneidas er dall'Uniun Anavant Surses e d'ulteriours clubs da sport, tgi èn per part activs a La Nars: club da tschoccas Savognin, club da skis Savognin, IO Nordic Surses e Vertical Walking (sclivigliar sen glatsch).

Lour fegnameira comunabla è da generar cun activitads da sponsoring, acziuns da rimnar daners ed atgnas prestaziuns en import da radond CHF 380'000.00 ve digls costs d'investiziun. Ultra da chegl s'angascha la CI La Nars per en concept da sponsoring a lunga vista, tgi duess sarveir alla cofinanziazion da lavours da mantignamaint e renovaziun.

Contribuziuns digl cantun

Pigl mument vign er anc sclaria cun igl cantun Grischun schi dat contribuziuns da sustign per igl project plazzas da sport La Nars. Aint igl rom dalla nova politica regiunala (NPR/NRP) ins pò spitgier digl uffezi per turissem ed economia en credit sainza tschains (CHF 700'000.00 anfignen CHF 1'000'000.00, da paer anavos an 15 resp. 10 onns) scu er en import à fonds perdu da radond CHF 170'000.00. Ulteriouras contribuziuns da radond CHF 50'000.00 pon las uniuns da sport localas dumandar agl fond da sport.

Menaschi

Tenor la recumandaziun dalla «cumischung plazzas da sport La Nars» duess star aint igl center igl menaschi d'anviern. La stad sa concentrescha la purscheida segl tennis.

Gl'è betg anc digl tottatafatg cler scu tg'ins vot reglar an futur igl menaschi a La Nars. Pir la publicaziun per piglier a tschains igl menaschi vign a mussar schi dat interessents per en menaschi dall'ustareia sur onn. Scu alternativa fissigl er pussebel da dar a fit igls dus menaschis da gastronomia Lai Barnagn da stad e La Nars igl anviern agl madem fittadign.

Per igl menaschi dalla patinera duess neir incarico en magnagestiu (intern u extern). Pigl mument è igl sarvetsch communal responsabel per igl glatsch. Per igl menaschi dallas piazzas da stad ò igl club da tennis signaliso igl sies interess.

Declaraziuns d'intenziun cun igls clubs da sport

Per garanteir l'utilisaziun dallas piazzas da sport e tgi tant igls clubs da sport scu er igls giasts individuals vegian avonda disponibilitads, ins ò elaboro cun igls clubs da sport (tennis, curling, tschoccas ed Ela Eagles) declaraziuns d'intenziun. Chellas reglan tgi, cura e per tge cundiziuns tg'ins pò duvrar las piazzas da sport. Cunchegl tgi tot las disciplinas da glatsch vignan fatgas sen la madema surfatscha, ègl indispensabel da far en plan d'occupaziun exact.

Costs annuals

Igls costs da menaschi spitgias annualmaintg per las piazzas da sport vignan a muntar a radond CHF 130'000.00 (midada da menaschi da stad sen anvien, costs da personal, electricitad, rumager la neiv, mantignamaint, etc). Dall'otra vart ins pò chintar cun antradas e contribuziuns digls clubs da sport da radond CHF 50'000.00. An chel import èn betg anc risguardadas eventualas antradas da sponsoring. Er betg risguardos èn igls costs da menaschi per las gardarobas, installaziuns sanitaras e garascha dalla maschina da nattager igl glatsch. Igl è da chintar cun en decifit pigl menaschi dallas piazzas da sport da radond CHF 80'000.00.

Las antradas da fit dalla gastronomia duessan cuvreur igls costs da menaschi e da mantignamaint digl bietg da gastronomia e menaschi.

I saro da chintar cun amortisaziuns annualas da radond CHF 220'000.00. Uscheia vignigl a dar en deficit annual per igl antier stabilimaint (piazas da sport e gastronomia) da radond CHF 300'000.00. Betg anc risguardos èn igls eventuels sustigns da promoziun cantunals e las contribuziuns finanzialas dalla CI La Nars, tgi savessan redutgier igl deficit annual per radond 10%.

Urari

Siva dalla radunanza communal digls 7 da favrer 2022 suonda dumengia, igls 13 da mars 2022, la votaziun all'urna per l'approvaziun digl credit necessari da CHF 4'500'000.00. Sch'igl suveran dat gleisch verda agl project piazzas da sport La Nars vign siva inoltrada dalunga la dumonda da biagier. Igl è previa da realisar igl project la stad 2022, per tgi la patinera ed igl bietg da gastronomia e menaschi nov possan neir mess an funcziun gio igl anvien 2022/2023. La stad 2023 vessan d'esser fittadas las piazzas da tennis ed igl magasign. Igl urari è sportiv. La suprastanza è pero premurada da leir realisar igl project ainfer igl termin fixo.

Proposta dalla suprastanza:

La suprastanza propona alla radunanza communal d'acceptar igl project dallas piazzas da sport La Nars e da deliberar igl affar per mangs digl cumegn d'urna Surses cun la proposta d'approvar igl credit d'impegn necessari da CHF 4'500'000.00.

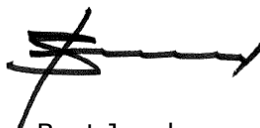

Tinizong, igls 19 da schaner 2022

Per la suprastanza communal Surses:

Leo Thomann
mastral

Beat Jenal
scrivant da cumegn